

1. Referentie

Referentie	Van Mullem, P., De Schrijver, V., Versluys, F. & Van Bouchaute, B. (2003). <i>Onderzoek "beleid inzake jeugdcultuur". Eindrapport</i> . Onuitgegeven onderzoeksrapport, Artevelde Hogeschool Gent.
Taal	Nederlands
ISBN	/
Publicatievorm	Onderzoeksrapport

2. Abstract

Een onderzoek naar de beleidsondersteuning van jeugdcultuur is een 'delicaat onderzoek'. Het thema 'jeugdcultuur' zit namelijk vervat in een geheel van spanningsvelden. Een inzicht in deze spanningsvelden heeft niet alleen theoretische, maar zeker ook beleidsmatige implicaties. Daarom begint het onderzoeksrapport hiermee. Men schets de jeugdcultuur t.o.v. de nieuwe sociale kwestie, de gevestigde cultuur, de mark, de jeugdverantwoordelijken en de rol van de overheid.

Verder worden in dit onderzoek de uitgangspunten én de concrete aanpak van diverse overheden geanalyseerd. In een eerste deel van het onderzoek zelf werden een aantal relevante actoren samengebracht voor focusinterviews: jongeren, experts, ambtenaren en politici. Vervolgens werd een analysekader gemaakt dat werd toegepast op de inventaris van het beleid inzake jeugdcultuur van een aantal overheden. Dat analysekader werd aangevuld voor de verschillende overheden door middel van een studie van aangeleverde documenten, een inventarisatie van beleidsinstrumenten en gerichte interviews. In de besluiten van het tweede deel maken we een samenvatting van onze vaststellingen.

De combinatie van deze twee documenten vormt de basis voor de besluiten en aanbevelingen.

3. Trefwoorden

Thema('s)	Vrije tijd
Trefwoord(en)	Jeugdbeleid, jeugdcentrum, jeugdcultuur

4. Onderzoeker

Opdrachtgever	Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, administratie cultuur.
Onderzoeker(s)	Van Mullem Peter, De Schrijver Veerle, Versluys Freya en Van Bouchaute Bart COMPahs Opleiding Sociaal Werk Artevelde Hogeschool Sint-Anneplein 31 9000 Gent Tel: 09/ 223 59 05 Fax: 09/ 223 59 04 peter.vanmullem@artefeldehs.be http://www.artefeldehs.be

5. Onderzoeksvraag

Onderzoeksvraag	"De administratie Cultuur wenst een inventariserende en analyserende enquête te laten opstellen en uitvoeren over het beleid gevoerd door diverse overheden in Vlaanderen ter aanmoediging van artistiek culturele uitingen van jongeren en inzake de noden aan ondersteuningsmaatregelen op dit terrein."
Hypothesen	/

6. Methode

Onderzoeks- methode	In een <u>eerste ronde</u> focusgroepinterviews worden bevoorrechte getuigen bevraagd. De groepen zijn ingedeeld in vier verschillende actorgroepen. De interviews werden vervolgens uitgetypt en na lezing ervan werd een structuur opgemaakt die de thema's samenbracht die aan bod zijn gekomen. Op basis van deze structuur werd de synthese van verwachtingen geschreven. Deze synthese van verwachtingen werd in een <u>tweede ronde</u> ter aanvulling en discussie voorgelegd aan gemengde focusgroepen. Dit resulteerde in een aangevulde synthesesetext en voorlopige besluiten. Deze aangevulde synthesesetext werd daarna samen met de voorlopige besluiten teruggekoppeld naar een <u>synthesegroep</u>, waarop alle respondenten uit de vorige rondes uitgenodigd waren. Vanuit de reacties en opmerkingen bij deze tekst werd de uiteindelijke synthesesetext met de besluiten geschreven. De besluiten uit de synthese van de verwachtingen vormden de basis voor het opstellen van een analysekader voor de beleidsdocumenten. Gedurende het volledige onderzoeksproces werden de inventarissen met de beleidsinstrumenten van de verschillende beleidsniveaus opgesteld. Deze inventarissen werden in dit stadium van het onderzoek doorgelicht aan de hand van het analysekader. Dit resulteerde op zijn beurt in een document met de analyses van de beleidsinstrumenten per deelnemend beleidsorgaan en de besluiten die daaruit bleken. De besluiten uit de synthese van de verwachtingen en de besluiten uit de analyse van de beleidsinstrumenten leidde tenslotte tot het formuleren van de beleidsaanbevelingen.
Onderzochte groep	In de eerste ronde werden 60 bevoorrechte getuigen bevraagd. Dezelfde mensen werden opnieuw gevraagd voor de tweede ronde en de synthesegroep. De 60 van de eerste ronde behoren tot vier actorgroepen: 1. 'Ervaringsdeskundigen' (28 personen): jongeren die op de meest diverse wijze betrokken zijn bij jeugdcultuur. Er werd gestreefd naar een evenwicht tussen mannen en vrouwen, plus- en min-achtienjarigen en het onderwijsniveau. 2. Experts (5 personen): hierbij denkt men vooral aan specifieke jeugdorganisaties (bv. Artforum, De Verbeelding of Spirit) en aan organisaties uit de verwante sectoren onderwijs en cultuur (bv. Canon of culturele centra). 3. Beleidsmedewerkers (14 personen): mensen die op diverse overheidsniveaus verantwoordelijk zijn voor het beleid inzake jeugdcultuur. 4. Politici (13 personen): zij die verantwoordelijkheid dragen voor het beleid inzake jeugdculturen. In de tweede ronde waren er nog 27 deelnemers, de synthesegroep bestond uit 7 mensen.
Bereik	Regionaal (Vlaanderen)

7. Resultaten

	Zowel jeugdcultuur als de rol van de overheid wordt niet eenduidig ingevuld. Een duidelijke opdrachtverklaring op elk niveau zal een antwoord moeten bieden. De onderzoekers pleiten voor meer debat over de invulling van 'jeugdcultuur' door de overheden. Opvallend is wel dat het begrip jeugdcultuur vanuit een positieve en intrinsieke waardering wordt gehanteerd en aansluit bij het positieve en emancipatorische discours over jongeren. Opvallend was de grotere terughoudendheid bij jongeren tegenover de overheid. In de praktijk merkten we wel dat overheden een oplossing zoeken voor de spanning tussen afstandelijkheid en betrokkenheid in een faciliterende kerntaak voor de overheid zelf en een stimulerende rol voor intermediaire organisaties. Toegankelijkheid en diversiteit zijn in het jeugdbeleid van diverse overheden in Vlaanderen al een hele tijd 'hot items'. De meeste overheden willen een divers doelpubliek bereiken. Toch vonden we opvallend weinig aandacht voor de breuklijn tussen hoog- en laaggeschoolden in het beleid inzake jeugdcultuur. Goed gemikte subsidielijnen en initiatieven bij een aantal overheden tonen nochtans aan dat een goede sociale mix ook in dit beleidsdomein mogelijk is. De aandacht voor jongeren als consument en als producent van jeugdcultuur valt als twee 'momenten' samen in het beleid van vele overheden. Bij sommige overheden gaat de aandacht voor jongeren als producent verloren omdat ze zich richten op het wat 'gemakkelijk' betrekken van jongeren als consument. Het evenwicht tussen die twee benaderingen lijkt de
--	---

	onderzoekers van groot belang. Globaal werken de overheden vrij sterk samen met intermediaire organisaties bij de beleidsuitvoering. De onderzoekers pleiten evenwel voor een bredere invulling van die samenwerking. Bij de beleidsuitvoering en –ontwikkeling kunnen meer intermediairen uit meer sectoren worden ingeschakeld. In de vraagstelling over complementariteit en samenwerking tussen de verschillende overheidsniveau's, zagen de meeste actoren duidelijk een aanvullende en versterkende rol. Onze vraag uit de interviews welke overheid de 'belangrijkste' is in het beleid inzake jeugdcultuur, blijft na de gesprekken niet overleind. Precies in de samenwerking, zelfs in de gedeeltelijke overlapping zit de sterkte van het beleid. Beleidscommunicatie kwam naar voor als een belangrijk aandachtspunt. Globaal staat de beleidscommunicatie inzake jeugdcultuur nog zwak. De onderzoekers vragen meer aandacht voor systematiek en planning in de communicatie, voor aangepaste kanalen en een juiste toon, voor meer doelgroepgerichte en 'peer'communicatie. In het onderzoek bleken daarnaast weinig spanningen tussen jongeren en beleidsmakers die samen initiatieven uitbouwen of infrastructuur beheren. Spanningen zijn er wel tussen de administratieve en de creatieve reflex.
--	---

8. Publicaties op basis van hetzelfde onderzoek

/

9. Beleidsaanbevelingen

Ja

10. Samenvatting

Een onderzoek naar de beleidsondersteuning van jeugdcultuur is een 'delicaat onderzoek'. Het thema 'jeugdcultuur' zit namelijk vervat in een geheel van spanningsvelden. Een inzicht in deze spanningsvelden heeft niet alleen theoretische, maar zeker ook beleidsmatige implicaties. Daarom begint het onderzoeksrapport hiermee. Men schets de jeugdcultuur t.o.v. de nieuwe sociale kwestie, de gevestigde cultuur, de markt, de jeugdverantwoordelijken en de rol van de overheid.

Verder worden in dit onderzoek de uitgangspunten én de concrete aanpak van diverse overheden geanalyseerd. In een eerste deel van het onderzoek zelf werden een aantal relevante actoren samengebracht voor focusinterviews: jongeren, experts, ambtenaren en politici. Vervolgens werd een analysekader gemaakt om toe te passen op de inventaris van het beleid inzake jeugdcultuur van een aantal overheden. Dat analysekader werd voor de verschillende overheden door een studie van aangeleverde documenten, een inventarisatie van beleidsinstrumenten en gerichte interviews ingevuld. In de besluiten van het tweede deel maken werden de vaststellingen samengevat.

De combinatie van deze twee documenten vormt de basis voor de besluiten en aanbevelingen. De grote beleidsoriëntaties die door de meeste actoren gedeeld werden zien er als volgt uit:

1. Prospecteren of detecteren in de betekenis van: voeling houden met de jongeren en het gegeven 'jeugdcultuur, ontwikkelingen volgen en onderzoek op dit domein organiseren. Er dient wel een onderscheid gemaakt naar de rol van de verschillende beleidsniveaus op het vlak van prospecteren en detecteren.
2. Faciliteren: enerzijds in de betekenis van ruimte scheppende voorwaarden creëren inzake infrastructuur, personeel, logistiek, finances of informatie en anderzijds een gunstig klimaat scheppen; een goede ondertoon creëren, een correcte beeldvorming stimuleren, voorwaardenscheppende maatregelen naar voren schuiven die een psychische ruimte moeten creëren op het vlak van jeugdcultuur.
3. Actief ondersteunen met subsidies, projecten, eigen initiatieven.
4. Platform bieden voor creaties van jongeren.
5. Marktcorrecties doorvoeren: deze correcties gebeuren niet vanuit een concurrentiepositie tot de markt, maar worden begrepen als leemtes aanvullen, toegankelijkheid verhogen, impulsen geven voor nieuwe initiatieven, en zwakke vormen ondersteunen.
6. Netwerkvorming stimuleren: contacten, uitwisseling, expertise bevorderen. Deze netwerkvorming moet gestimuleerd worden bij alle actoren: jongeren, organisaties, ambtenaren, politici, experts,... Netwerking kan enkel ondersteunend werken met betrekking tot de zaken waar de verschillende actoren mee bezig zijn.

7. Beleidscommunicatie: communicatie over de beleidsinitiatieven naar jongeren blijkt een groot aandachtspunt.
8. Participatie: de meeste deelnemers zijn het er over eens dat een beleid inzake jeugdcultuur permanente samenspraak met jongeren en heel veel flexibiliteit en veranderlijkheid veronderstelt.

Een aantal grote beleidslijnen komen bij de onderzochte overheden globaal zwak uit de verf:

- Prospecteren of detecteren: voeling houden met jongeren en jeugdcultuur, ontwikkelingen volgen en onderzoek op dit domein organiseren.
- Een platform bieden voor creaties van jongeren.
- Netwerkvorming stimuleren bij alle actoren door het bevorderen van contacten, uitwisseling en expertise.
- Beleidscommunicatie: communicatie over de beleidsinitiatieven naar jongeren blijkt een groot aandachtspunt.

Het verdient dan ook aanbeveling om het denk- en actiewerk van de overheden op die beleidslijnen te versterken.

<http://www.wvc.vlaanderen.be/jeugdbeleid/beleid/onderzoek/jeugdcultuur/>